

P. C.

"Dziejopisarstwo wielkopolskie XIII i XIV wieku", Brygida Kürbisówna, Warszawa 1959 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 5/2, 281

1960

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wprowadzeniem w przemyśle napędu parowego. Książka obejmuje przeto okres od ok. 450 r. p.n.e. aż do 1775 r. n.e.

Autor rozpatruje następujące okresy techniki dymarkowej: sprzed podboju rzymskiego (ok. 450—50 r. p.n.e.), okres panowania rzymskiego (do ok. 410 r. n.e.), okres anglosaski (do r. 1066), zniszczenie przemysłu w okresie najazdu Normanów (do r. 1154), okres średniowieczny. Następnie omawia okres procesu pośredniego wytopu żelaza, tj. okres techniki wielkopiecowej, poruszając także wiele szczegółów stosowania żelaza.

Wykład uzupełniony jest kilkudziesięciu rysunkami w tekście i reprodukcjami na planszach, mapkami, kilkunastu załącznikami, stanowiącymi wyciągi z materiałów źródłowych, jak również wykazem literatury i indeksami.

S. P.

Brygida K ü r b i s ó w n a, *Dziejopisarstwo wielkopolskie XIII i XIV wieku*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1959, s. 301.

Praca jest rozszerzeniem i pogłębieniem tematu „Studiów nad kroniką wielkopolską” (Prace Komisji Historycznej PTPN, t. XVII z. 1, 1952), obejmując analizą i krytyką całą annalistykę wielkopolską, a zatem dotyczy pokaźnej części naszej średniowiecznej spuścizny historiograficznej.

Nie wchodząc w dyskusję nad merytorycznymi wynikami pracy, które zapewne znajdują obszerne omówienie gdzie indziej, stwierdzić należy z dużą satysfakcją, że autorka zdaje sobie w pełni sprawę z wartości zbadanych przez siebie źródeł dla dziejów życia umysłowego i kultury naukowej w Polsce średniowiecznej, poświęcając tym zagadnieniom sporo uwagi. Toteż praca wnosi nie tylko nowe spojrzenie na bardzo obszerny materiał źródłowy pomijany dotychczas niemal całkowicie przez historyków nauki tego wczesnego okresu, lecz również przedstawia jego interpretację z punktu widzenia początków rozwoju kultury umysłowej w Polsce. Jest to poważny wkład do zrozumienia epoki, tak mało dotychczas od strony historii nauki zbadanej.

P. C.

Thomas S. K u h n, *The Copernican Revolution. Planetary Astronomy in the Development of Western Thought*. Harvard University Press, Cambridge 1957, s. XVIII + 296.

Książka T. S. Kuhna, wykładowcy historii nauki w uniwersytecie kalifornijskim w Berkeley, dostarcza wiadomości o rewolucji kopernikańskiej, która zmieniła poglądy na budowę wszechświata.

Aby zrozumieć filozoficzne, humanistyczne i techniczne elementy teorii Kopernikańskiej, trzeba poznać ewolucję myśli naukowej dokonującej się od czasów starożytnej Grecji. Autor omówił przy tym zagadnienie nie tylko z punktu widzenia filozoficznego i astronomicznego, lecz również przedstawił wierzenia i przekonania, panujące wśród ludzi od najdawniejszych czasów.